

RESERAPPORT ICOM-CC METAL 2013

Annamarie Christensson, metallkonservator, Acta KonserveringsCentrum AB

Tack vare ett resebidrag från Bothéns stiftelse hade jag möjlighet att åka på ICOM-CC Metal 2013, Interim meeting, Metal Working Group. Under en vecka i september var vi ca 200 konservatorer från hela världen, som samlades för att diskutera bevarandet av metall, både föremål, byggnadskonstruktioner och offentlig konst. Konferensen ägde i år rum i Edinburgh, på konferenscentret, "Surgeons Hall", som ligger centralt placerat i närheten av slottet i de gamla delarna av staden. Konferens innehöll 45 stycken föredrag om alltifrån rostskyddsmålning av brokonstruktioner till urlakning av arkeologiska små järnföremål. Till detta bidrog även ca 30 stycken deltagare med posters.

Ett av de intressantaste föredragen för mig den första dagen var föredraget som handlade om renoveringen av ljuskronorna på Versailles. I och med att jag själv ofta arbetar med ljusredskap i kyrkor var det spännande att höra hur konservatorerna som ansvarar för vården resonerar kring renovering kontra konservering av bruksföremål. Man blev också imponerad när man hörde vilket stort antal ljuskronor och övriga ljusredskap de har till uppgift att ta hand om och hur de lägger upp planeringen av underhållet. En del av planeringen innefattar också hur de ska förhålla sig till utfasningen av den gamla typen av glödlampor och hur de väljer nya modeller av lampor. Idag byts de gamla lamporna ut mot LED lampor specialgjorda för Versailles av Swarovski.

Ett annat föredrag som jag tyckte var spännande var det som handlade om konserveringen och den metallografiska undersökningen av en romersk kittel funnen i England. Den visade sig blivit reparerad med flera olika kopparplåtar av olika bra kvalitet. De tillförda plåtarna var av en betydligt sämre sort än det ursprungliga kopparmaterialet, vilket skulle kunna tyda på att den engelska järnåldersbyn blivit allt fattigare när romarna lämnade samhället. Från att ha varit ett rikt romersk samhälle med högklassiskt kvalitetshantverk, så förföll det, vilket resulterade i sämre kvalitet bl.a. i kopparen som användes till föremålen. Ett exempel på hur materialanalyser kan vara en del i pusslet när en arkeologisk kontext ska tolkas.

På måndagskvällen var det "Poster Session" på Edinburgh Castle och en mer storslagen historisk plats att samlas på var det nog svårt att tänka sig, där slottet ligger centralt på en vulkan högt över staden. "Postrarna" innehöll sammandrag av både små och stora undersökningar av olika fallstudier och man fick också möjlighet att resonera lite med författarna.

Ett av de föredrag som engagerade publiken under torsdagsmorgonen var det föredrag som konstaterade att medel som innehåller tiourea inte var lämpligt som putsmedel för metaller, speciellt silver. Föremål som behandlades med detta blev rena från korrosion effektivt och snabbt, men de tenderade efter rengöring att korrodera accelererande och få frätskador. Många konservatorer i olika länder använder tiourea och för dem gav detta föredrag upphov till diskussion och något att fundera på, inte minst som medlet även anses vara cancerogent.

RESERAPPORT ICOM-CC METAL 2013

Annamarie Christensson, metallkonserverator, Acta KonserveringsCentrum AB

Ett par föredragshållare höll spännande föredrag om olika äldre metoder som använts vid förgyllning och försilvring. Det finns många frågetecken kring äldre hantverkstekniker och hur hantverkarna egentligen tillverkade och ytbehandlade föremålen. Det finns några bevarade recept på förgyllnings/försilvringstekniker, med mer eller mindre mystiska ingredienser, men mycket kunskap är fortfarande höljd i dunkel. Ett resultat som framkom var att nerbrytningen, framförallt sulfideringen av förgyllt silver, var olika beroende på vilken förgyllningsteknik som använts. De visade även att förgyllningen skyddade silvret olika bra beroende på vilken struktur som ytan har, t.ex. om det var ciselerade eller släta ytor. Mycket spännande!

Konferensens galamiddag hölls på torsdagskvällen i det anrika Stirling Castle, huvudresidenset för de kungliga skotska monarkerna. I den stora festsalen bjöds det på middag med både haggis, whiskey och dans till säckpipsmusik.

Sammanfattningsvis var det en konferens med flera intressanta föredrag. Generellt kan man nog också säga att föredragen från denna konferens i många fall följde mönstret från flera andra konferenser: Det var många föredragshållare som redovisade ett stort antal analysresultat t.ex. olika materialanalyser. Det man ibland önskade var att fler av dessa även skulle ha modet att dra slutsatser om vad resultaten innebar för nästa steg, d.v.s. för den praktiska konserveringen. Man märkte att i de fall föredragen handlade om en konkret praktisk konserveringsåtgärd, så var det också de föredrag som aktiverade publiken mest, med följdfrågor, motargument och förslag till alternativa behandlingar.

En förhoppning inför framtida konferenser är att man har möjlighet att involvera fler konservatorer från Afrika och Asien, vilka på denna konferens var ytterst få. Det var en inspirerande vecka och det är alltid nyttigt att få möjlighet träffa kollegor från hela världen för att diskutera gemensamma frågeställningar. Jag är tacksam för att stipendiet från Bothéns stiftelse gav mig möjligheten att delta!

Annamarie Christensson
Konservator NKF-S